

జమీందారీ రయతుల ఆర్థిక సాంఘిక వ్యవసాయిక భాగ్యోదయమునకు

సంపుటము ౨

శనివారము

౨౫-౧-౩౩

నెల్లూరు

సంచిక ౨౧

రైతు సంఘ దిగ్విజయము.

వెంకటగిరి, నూలూరుపేట, తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులు, ఉపాధ్యక్షులు రయతుసంఘమువారే యెన్నుకొన బడుట.

జమీందారుల తీవ్ర ప్రయత్నములు భగ్నమగుట.

వెంకటగిరి తాలూకాబోర్డు.

ఈ తాలూకాబోర్డు ఎన్నికలు వెంకటగిరి డిస్ట్రిక్టులోని వారుని గారిచే ఈ నెల 25 తేదీ 12 గంటలకు జరుగుచును. రయతు సంఘాధ్యక్షి కటిక నేని కల్యాణరావుగారును, జమీందారు పక్షాధ్యక్షి యెన్టీతుల్యోగి, రాజమంధ్రపు అయిన బల్లూరు వెంకట సుబ్బరామయ్యగారును పోటీతీసి, మరొకరు ఓట్లు రాబడినది. తర్వాత లాటరీవేయగా కల్యాణరావుగారి గెలిచి, సాయిశ్రీను 4 గంటలకు ఉపాధ్యక్షుని యెన్నికలు జరిగినవి. జమీందారుపక్షి సభ్యులు 6 గురును సభ్యులారము. రైతుపక్షివారు 6 గురును గూడ వెంకటగిరి తాలూకా రయతు సంఘమునకు ముఖ్యసభ్యులైన మోక్షులు వాస్తవ్యులు కావరం చెంచురెడ్డిగారిని ఉపాధ్యక్షులుగా యేకగ్రీవముగా నెన్నుకొనిరి.

ఓటుతీసిన వివరములు.
రయతుపక్షివారు

1. కటికనేని కల్యాణరావుగారు.
2. కటికనేని వెంకట్రామా రావుగారు.
3. కావరం చెంచురెడ్డిగారు.
4. బకరయ్యగారు.
5. జూపల్లి రంగయ్యగారు.
6. మల్లాది వెంచయ్యరెడ్డిగారు.

జమీందారి పక్షివారు.

1. జూపల్లి వెంకట్రామా రావుగారు.
2. బల్లూరు వెంకటసుబ్బరామయ్యగారు.
3. మహమ్మద్ ఖాబాద్ రెడ్డిసాహెబుగారు.
4. కట్టా మీరాసామిరెడ్డిగారు.
5. ముప్పాళ నరసరాజుగారు.
6. ఆదిహంధ్రసభ్యుడు.

నూలూరుపేట.

ఈబోర్డు అధ్యక్షయెన్నికలు ఈనెల 25 తేదీ ఉదయం 8 గంటలకు నూలూరుపేటలో జరుపబడినది. నెల్లూరుజిల్లా జమీందారి రయతు సంఘ ప్రభావశాస్త్రుడొకరగు బద్దిపూడి వెంకటయ్యరెడ్డిగారును, జమీందారు పక్షి అధ్యక్షి వేనాచు వాస్తవ్యులు వేట శ్రీనివాసులురెడ్డిగారును పోటీతీసిరి. వెంకట వారాయణరెడ్డిగారికి 6 ఓట్లును; శ్రీనివాసులురెడ్డిగారికి 5 ఓట్లును రాబడి. మరొక వెంకటవారాయణ రెడ్డిగారు 7 తియిట్లు ప్రోక్షం చిరి. రయతుపక్షికి గెలిచిన ప్రధమవిజయము నకు ప్రజలలో అత్యధిక సంతోషము ప్రకటించి యెన్టీతు దివాన్ వేమ్మయగారి ఆదేశముల తీవ్రకృషి నిష్ఫలమగుటయు, అధికభాషలనుభవించిన రయతుపక్షి గెలుపుయు లాభ సంఘమునకు ప్రబలమున్నట్లు స్పష్టమయిన బడెను.

ఎస్టేటుల్యాండు ఆక్టోసవరణ చట్టము

(0)

వేమనరపు రామదాసు పంతులుగారి ప్రకటన.

0

మదరాసు యెస్టేటుల్యాండు ఆక్టో సవరణ చట్టము శాసనసభా సమావేశమున నేడు చర్చకు వచ్చుచున్నది. యీ చట్టమును పరిశీలించిన శాసన సభాసభ సభ్యులువారు చట్టమునందు కొన్ని మార్పుల గావించియుండిరి. వారినివేదకము, గత ఆక్టోబరు 11 వ తేదీన పోర్టు రెయింటు బార్డు గెటటునందు ప్రకటించ బడెను. ఉపసంఘమువారు తమ నివేదికారంధమున నిటుల తెలిపిరి. "1908 నుండి మొట్టమొదట యెస్టేటుల్యాండు ఆక్టో ఏ సిద్ధాంతమునై నాధారపరుపబడి వచింపబడెనో ఆ సిద్ధాంతముల తప్పరావను విషయమును దృష్టియందుంచుకొనియే తదనుగుణముగు సవరణల మాత్రమే మేమిం దు గావించితిమి" ఉపసంఘమువారిటుల ప్రకటించినను, కొన్ని విషయములయందు మొదటి శాసనము యొక్క ప్రధాన సిద్ధాంతములకు చాల విరుద్ధముగు సవరణలను నూచించియుండిరి. మొదటిశాసనము లంకభూములకును, యెస్టేటునందలి యితర భూములకును యేదేమగు విచక్షణను పొత్తింపలేదు. ఒకభూమి, రాయితీభూమియో కమతము భూమియోయను విషయము, భుక్త స్వభావమును గురించిన కొన్ని నిబంధనలను బట్టి నిర్ణయింపబడునటుల మొదటి శాసనమున నేర్పరుపబడెను. యీనిబంధనలు లంకభూములకును, యితర భూములకునుగూడ ఒకే విధముగ వర్తింపను. కాని ప్రస్తుతచట్టము లంకభూముల సంబంధమున విచక్షణను గవ్వరముచున్నది. వీనివలన, లంకభూములలో జిరాయితి హక్కును సంపాదించుకొను నవకాశములు చాలవరకు తగ్గింపబడెను. ఆచారమునను జమీందారు ఆదుమతివలనను లేక ముసగా 12 సంవత్సరములకంటె నెక్కువకాలము భుక్తమువలన, లేక, జిల్లాకలెక్టరా భూమిని, ప్రాకృత బంజరని నిర్ణయించుచో, సంవత్సరములకంటె 3 కంటె మించినా చెల్లించుటవలనగాని మాత్రమే ఆభూములందు జిరాయితి హక్కు సంభవించును. జిల్లాకలెక్టరు, కొన్ని లంకభూములను రాయితీభూముల శీకకనుండి తొలగింపవచ్చును. ఆక్టిభూములలో జిరాయితి హక్కును సంపాదించుటలేదు. మొదటి శాసనము శాసనసభయేడుకు చర్చయందున్నప్పుడు, శీ. శీ. సర్. బి. ఎల్.

శర్మగారు, లంకభూములను, శాసనమునండి మినహాయించుటకు ప్రతికూలముగ నొక ప్రతిపాదనను చెప్పెను. కాని అప్పటి శాసనసభవారు, ప్రభుత్వ సభ్యుడగు ఛోప్పూగారి సలహా ననుసరించి ఆక్టి మినహాయించు నిరాకరించిరి. కనుక, లంకభూములను గూడ ఏ శాసనముక్రిందకు చెప్పుట, మొదటి శాసనముయొక్క ప్రధానోద్దేశములలో నొకటియని దెలియవచ్చును. కనుక కొత్తచట్టమునందలి ఏర్పాటు లా సిద్ధాంతమునకు చాల విరుద్ధముగ నున్నవిని వేరుగ చెప్పవచ్చుననియు, వరిమలా ఈవాంఛాల్ల భూస్వాములు గారని, కొత్త చట్టమునందు నిర్వచించ బడెను. ఇదిగూడ ప్రాకృత శాసన సిద్ధాంతములకు విరుద్ధము.

అసంతృప్తికరము, రైతుహక్కులకు భంగకరము

ప్రభుత్వమువారు తమను చెప్పినచట్టము చాల అసంతృప్తికరముగ నుండుటయే గాక, జమీందారీ రయితు దృష్టియందు, ఇదివరకు కంటె ఆధ్యాత్మముగనూడ నున్నది. యెస్టేటులోని యిర్రిగోషను వర్కులను మంచి మరమ్మతులో నుంచవలసిన బాధ్యత జమీందారులై నున్నటుల, చట్టమునందెచ్చటను నూచింపబడలేదు. యీవిషయమున, ఉపసంఘమువారు కొన్ని సవరణల గావించిరి. కాని అసవరణ లాచరణయందు రయితుల కేమాత్రేమునువకరింపజాలవు. కనుక నించు మించు మృత్యాతీరము లనియే చెప్పవచ్చును. యిర్రిగోషను వర్కులను భూస్వాములు మంచి మరమ్మతులో నుంచవలెనని గాని సవరణ మరమ్మతుల గావించుటకు సామును జమీందారునుండి వనూలు చేయుటగాని తగిన యేర్పాటుల గావించని చట్టము రయితులకు నిరుపయోగకరము. మరమ్మతులు గావించుటకు రకు పల్లపుతీర్వను తాత్కాలికముగ చెల్లింపబడవలెనుటకు చట్టమునందు నూచింపబడిన మార్పులేవను, కేవలము మృత్యువలనంటివే గాని నిజమైన విగావు. యెంతయో కలిమపడి వ్యయమొసర్చి కాలాతీతమునకు లోనైవగాని రయితు లే సదుపాయము నుపయోగించుకొన జాలరు. ఆందువలన నాయెర్పాటు అచరణయందు నిష్ఫలమనియే చెప్పవలెను.

రైతులకు కావలసినవి. జమీందారీయందలి వీరభూములను, ఆదవులను, వకువుల మేపుకొనుటకును వ్యవసాయ సానుగుల యెరువులకొనకును ఉపయోగించుకొన నీ యువలయువని యెంతయో కాలము నుండి కను లాంకో లేచి మొనర్చుచున్నాడు. ఆ కష్టముల నీచట్టమేమాత్రేము నివారించుటలేదు. యీ చట్టము రయితుల కేవిధముగు ప్రయోజనములుగాని కల్పించెనని చెప్పట కేమాత్రేము నవకాశములేదు. అంతయగాదు. యీచట్టమునందలి నిబంధనలలో కొన్ని మొదటి శాసనముకంటెను, రయితుల కెక్కుడు ప్రతిబంధముగ నున్నవి.

ప్రభుత్వ చట్టమునకు భంగకరము

యెస్టేటుల్యాండు ఆక్టోసవరణయందు ప్రభా ప్రతినిధులలో నొకరగు సి. సత్యనారాయణగారు నోటీసు నొసగియుండిరి. దాని నుపసాదించుట కనుమతిగూడ యొసగుడెను. కాని అటుపిమ్మట వారు తమ శాసనసభ్యులను వదలుకొనిరి. దానితో నా చట్టమునకు కాలబోషముపట్టెను. అటు పిమ్మట సామి వేంకటాచలంకెట్టిగారిచేచట్టము నుపసాదించుట కనుమతివందెను. ప్రస్తుత చట్టము శాసనసభలో చర్చింపబడి పరిష్కరింప బడునెడల సామి వేంకటాచలంకెట్టిగారి చట్టమీ సమావేశమున చర్చింపబడుట కవకాశముండదు. అంతయగాదు, ప్రస్తుత మనులు నందున్న శాసనము విఫలమై ప్రభుత్వ చట్టమునందలి సవరణ నిర్వేదల రాజకీయ సంస్కరణల యనంతర మేర్పడు మొదటి శాసనసభయందయినను, సమగ్రముగు మరయొక సవరణ చట్టమును దేగలుగుట ముస్సాధ్యమగును అనగా యిప్పుడీ చట్టమును గావించనిచ్చినచో, రైతుల కష్టములనివారించు చట్టనిర్మాణము కొన్ని వత్సరముల వరకు సాధ్యముగాదు.

ఏపక్షమువారికిని సంతృప్తికరముగాదు

జమీందారుల దృష్టిలో ఈచినను, యీచట్టమెక్కువ ప్రయోజనకర మైనటుల గన్వింపను. శాసనసభాసభ సభ్యులు జమీందారుల ప్రతి నిధులలో నొకరగు డాక్టరు సుబ్బారాయణుగా కిచట్టమును గురించి ఇటుల నుడివెరి. "ఈచట్టము 120 క్లాజులు గల్గి యున్నను, రైతులకుగాని, జమీందారులుగా నిగోషమన్న ముఖ్యవిషయములలో చేనిగాని ప్రక్షేపించుటలేదు. జమీందారులకు ను రైతులకును గల సంబంధము లందరిప్రధాన విషయముల చివ్వి మానంతయు సంస్కరించుటలేదు. కనుక నిది, యిరు పక్షములలో నెవరిని సంత్పించుచుజాలదు."

యూనివర్సిటీ కమిషన్.

మునిసిపాలిటీ సంకుచితబుద్ధి.

ప్రస్తుతమున విఖ్యాతి గన్నతత్వ శాస్త్రాధ్యక్షుడు ప్రొఫెసర్. రాధాకృష్ణ గారును, ప్రకృతిశాస్త్రపరిష్కార మందును పరిశోధనయందును ప్రఖ్యాతి గడంచిన ప్. సి. వి. రామనుజుడు మున్నగు మహాసేయులు తే 16-1-33 దిన నెల్లూరు పురమునకు వేచేసినపుడు పురపాలకసంఘమువారిభివందన పత్రమును సమర్పించక సంకుచిత బుద్ధిని గన్నవది. అభివందనపత్రము సమర్పించవలయునా లేదాయని అభిప్రాయమును కనుగొనుటకు నోటీసు సభ్యులకు పంపబడెనని తెలియుచున్నది. అట్టిచో అధికసభ్యులు చలదనినందువలన యివ్వబడలేదా? లేక చేర్చెను గాకెప్పుము లేక ప్రజేషే కేయబడినదా? చేర్చెనువారవిషయములో శ్రద్ధవహించకుండుటకు కారణమేమి? అభివందన పత్రమును సమర్పించకుండునగులకు పురమున కాపాడించిన క్రమమునకు పోరులు వీరిచర్యను గర్హించుచున్నారు.

పి. వి. యస్.

పట్టాభి రామయ్య గారికి బహిరంగ లేఖ.

లక్కవరం కాపురస్థులును, వెకటగిరి జిల్లై సంఘకార్యదర్శిగారయిన వీలంరాజు పట్టాభిరామయ్యగారికి: ఆయ్యా, తాముదర్శి తాలూకాబోర్డులో సంఘ పక్షమున ఒక సభ్యులుగాయుండి మొ

న్నటి అభ్యుదయ యెన్నికలలో తాముకేసిన చిత్తచర్యముముల నిష్ఠాంతవరచినది. కేసరపల్లి గురుమూర్తిగారి యుపన్యాసమైనను యిమ్ముల సద్వర్తనకు తిప్పులేక పోవుట విచారకరము. తాముతాలూకా బోర్డుకు వచ్చువరకు రయితుసంఘమువారు తెచ్చుకొని సభ్యులయినతర్వాత జమీందారుకు భయపడియో లేక యితరఆశల చేత వారయితు సంఘాభ్యర్థికి టటునివ్వకమోస గొనుట రయితులు ఓర్పుకొనజాలకున్నారు. తాము తమనిజహూషమును బైటపెట్టి రయితుసంఘమును గోతిలో తోయక మమ్ముదరించవచ్చిన.

ఇట్లు నోరులేనిదర్శిరైతులు.

చందాలమాటేమి?

ఒకవంక జమీందారులు లక్షలాది ధనమును కొల్లచెట్టి పత్రికల సాగించుట యు, యితర పత్రికలనోట్టు కట్టివేయుట యు చేయుచుండ, అమాంక రయితులు తమపక్షమున నిర్భయముగ బోరాడుచు ఆకలిదప్పులకు అలవటించు తమపక్షపత్రికల బోషించక నిద్రించు చుండుట విచారకరము. ఇంకనయినను జమీందారులు బాహుళికముగా రయితు కవితములవై స్వార్థతేయు గుట్టపుగిట్టల చప్పుడులకుగాని వారికొరడా వేట్టులకుగాని మేల్కొని తమహక్కు భక్తముల కాపాడదలచుకొన్నచో వెంటనే తుది కవితములతో చేతులు చాపుచున్న తమపత్రికల కాపాడుట జరమధర్మము. సంవత్సరములాది పత్రికల చదువుకొనుచు చందాలవివ్వ సంకల్పించుకొనని పాకకమహాశయులు వెంటనే చందాలనిచ్చి కత్తిగను విలువబెట్టెదరుగాక. వ్యవస్థాపకులు.

హనుమంతుని పాడులో ఆల్పాహార నిందు.

ఈనెల 25 తేదీన హనుమంతుని పాడు గ్రామంలో కందుకూరు, కనిగిరి, పొదిలితాలూకాబోర్డు అభ్యుదయకు బోర్డు ఉపాధ్యాయుడు యీదరలక్ష్మి వరసయ్య గారు ఆల్పాహార నిందు సేర్పాటుచేసిరి. సాయంత్రము 4-30లకు కాలనిర్ణయమయి యుండగా రాబి! అబ్బాయినాయుడు గారున్నా, మాలెకొండా రెడ్డిగారున్నా స కాలముకు రావందున ప్రొగ్రాముమారి నది. ఆకారణమున రెవరెండ్. జి. హెచ్. బ్రౌన్ బోరగారున్నా మరికొందరు జెప్త మనుష్యులు వెళ్ళిపోయిరి. రాత్రి 8 గంటలకు టీపాటీజరిగినది. పొద్దు ప్రావులచే టీపాటీజేగాక భోజనపాటీజే గూడ జరిగినది. యీకర్పంతయు యీ పునోవైశ్యబృందమే భరించినదట. కారణము మాతెకొండా రెడ్డిగారి హునుగార గు గంటా మాలెకొండా రెడ్డిగారి భయము చేతనో, లేక వారియందుగల భక్తి చేతనో. అయియుండనోపు. యీ టీపాటీలో అబ్బు బాలయ్యగార్లని కలుపక ప్రావుల "అకయెడుకేటెడ్" అనేదానికంటె అవ్యకను పడకు. రెడ్డిగారు తాముకేసిన తప్పుకుతామే అభిజాత్య పడియుండనోపు. "పురవాసి"

తిరిగి దర్శి యెలకక.

దర్శిబల్దాబోర్డు స్థావముగారు మూరరాజుగారు రాజీనామా నిచ్చుట చే తిరుగా యెల్లెకనుకు రాబడిపున్నది. రాజుగారిపక్షమున దివానుగారును, రైతు పక్షమున బొట్లపల్లి గురప్పనాయుడుగారు ను సోటీచేయుదురనియు, యెల్లెకకెట్టివని తే 22 ది జరుగుననియు తెలియుచున్నది.

జమీందారీరైతు

కనివారము.

అ...౧...33.

రైతుపక్ష విజయము.

మొదటి కథలు.

జమీందారీ రయతుల్యమున కెల్లెడల విజయ పరంపరలు సమకూరు చున్నవి. మారుమూలలందవి పల్లెటూరి రయతు తనలోకాను కుమిలి క్రుంగుచున్నయు దంత మొకప్పుడు ప్రపంచ మెరుగదు. నేడు రయతుకష్టములు ప్రజాభీమానుల దృష్టి నాకర్షించి, యఖల జనసానుభూతిని బడయుచున్నది. చెన్నరాష్ట్ర రాజకీయ రంగమున జమీందారురయతుసమస్య ప్రధాన స్థానము నాక్రమించుచున్నది. జమీందారు లీయుద్యమమును ద్విగుణితోత్సాహముతోనడంచ ప్రయత్నించుచున్నారు. జమీందారురయతుల యాందోళనము స్వార్థ ప్రేరితమని ప్రపంచమును కన్ను గట్ట నుద్యమించుచున్నారు. కాని సత్యమెన్ని నాభ్యుదాగగలదు.

చెన్నరాజధానియందలి జమీందారు రివర్ణములయు జొచ్చిలిరాజాగారి యాధిపత్యమున ప్రజాసంస్థలను ముట్టడింప దాడి వెడలినది. శాసనసభలను, లోకలుబోర్డులను హస్తగత మొనరించుకొని అధికారి పదవుల నాక్రమించి నీయధికారిబలమున రయతువర్ణమును బొటన నేర్పిరిక్రింద నుంచ గాచుచున్నారు. తంజనగర యుదంత రాసంతరిము జమీందారు దృక్పథములో నీలత్యము స్పష్టముగ గన్పించుచున్నది. మిర్జాపూర్, సక్రిపూర్, విశాఖపట్టణము, మండలస్థానికసంస్థలందీ ప్ర

త్యక్షముగను, పరోక్షముగను, జమీందారు రివర్ణము ధనాధికారముల వినియోగించి ప్రజాపక్షమును తాత్కాలికముగ నోడింపగల్గెను. గుంటూరుమండలమునను పూర్వ హాస మ్యర్ణము జరిగినది. గాని తుదకు ప్రజాపక్షమే జయధేరి మ్రోయించగల్గెను. ఈయుబలాటయంతయు లోకలుబోర్డులు యధికారిము భావిశాసనసభాయెన్ని కలయందుపయోగించుకొనుటకే!

వెంకటగిరి కుమారరాజాగారు జమీందారీవర్ణమునకు గడ్డగట్టిన కన్నర్యేటిచ్చ. నెల్లూరుమండలమునందలి లోకలుబోర్డుల యాక్రమణము భావియధికారి పరిగ్రహముకొరకే యని మోమోటమి లేక చాటుచుండెను. లోకలుబోర్డులకు తామునిలుచుటయే గాక, తమతాబేదారుల సభ్యులుగ నియమించి నెల్లూరుమండల స్థానికసంస్థలను సంస్థానముయము గావింప దలంచిరి. తామునాయకులు, తమతర గాండ్రులనుచరులు. అహో! కుమారరాజాగారి రాజనీతిచతురతే యెంతటి విశాల మైనది. దివానులు, పేషాన్లు, తహసీలుదార్లు, వీరేనా ప్రజాప్రతినిధులు? తమ యక్రమముల నెత్తిజూపి సక్రమపథమును జూపిన ప్రజాభీమానులు వెంకటనారాయణరెడ్డి, కళ్యాణరావు గారులు వీరికిగట్ట లేదు. సూభూతువేట తాలూకాబోర్డు ప్రజాపక్ష వశమగునేమో యని తే త్తరపడి అసలుబోర్డు విభజనమున కంగీకరింపలేదు. పదప సర్కిలు విభజనమునందు సూతపుత్ర సందోగము జరిగినది. ఎన్నికలలో దివాను మొదలు జనానువరకుగల యుద్యోగులు రయతుప్రతినిధులకు వ్యతిరేక ప్రచారముసల్పిరి. రయతులలో రయతులకే మనస్ఫుర్ణల గల్పించి, చీల్చివాలించిరి. అతుదకు సూభూతువేట, వెంకటగిరి తాలూకాలయందు ప్రజాభిభక్తములకు వ్యతిరేకపదవులు రయతుప్రతినిధులకే లభించినవి. ప్రజాసంస్థలకు ప్రజలే నా రసులని వెంకటగిరియందు దైవమే నిర్ణయ

మొసగినది. రయతువర్ణమునకు చేకూరిన యాప్రథమ దిగ్విజయమును పసుపు కుంకుమలతో పదికాలములపాటు పరిభవిల్లుగాక!

* * *
తాలూకాబోర్డు యెన్నికలు ముగిసినవి. ఫిబ్రవరి తే 9 ది జిల్లాబోర్డుయెన్నికలు రానున్నవి. అవ్యక్తపదవికి కుమారరాజాగారును, వారికి వ్యతిరేకంగా ప్రజాపక్షాధ్యక్షియు పోటీ సల్పనున్నారు. ధర్మాధర్మములకు సంకులసమరము పోసినది. లోకలుబోర్డులు ప్రజాసేవార్థమా? లేక శాసనసభా సభ్యత్వమునకు పోషానముగ నుండుటకా యను పోత్సే తేల్చువలసియిన్నది. కుమారరాజాగారు గత ముప్పు దిమాసములుగ జేసినఘనకార్యము లెయ్యవి? స్థానభిష్టుత్వమును, విదేశవిహారములు నే ప్రజాసేవకు లక్షణములగుచో, మాకు వివాదములేదు. కాని నోరునాయి లేని బీదరైతుల కనువగు విద్యావ్యాపకము, ఆరోగ్యసంరక్షణము, రాకపోకలకు పయుక్తములగు రోడ్లు, గ్రామపునరుద్ధరణములే ప్రజాభ్యుదయములగు కార్యములగుచో, కుమారరాజాగారి సేవ నిండు పూర్ణము స్వారము. ఇట్టి విశిష్ట ప్రయత్నతోనుండి మరల వద్యక్షపదవి సర్ధించుటయే గొప్పబోధము. అట్లర్ధించినను సభ్యులు వేలకొలది ప్రజలు తమచే నిడిన శాధ్యతను తేగలేరకు జమీందారునకు గుత్తేక్కిచ్చుట తుంతవ్యవ్యముగాని మహాపరాధము. ఈ సమస్య ఒక్క నెల్లూరునకు సరిబంధించివదిగాకు. ఆఖలమండలప్రజామాడ్లులు నెల్లూరువంకకే మరలియున్నవి. ఎన్నేటుల్యాదు చట్టసవరణ సందర్భమునను, వివిధ స్థానికసంస్థల పరిపాలనాగ్రీస్త విషయమునను ప్రజలకు శాశ్వతాపకారము జేయవెంచిన కుమారరాజాగారిని మరల గద్దెనెక్కించి నుయ్యలనూచునా? లేక ప్రజాభీష్టుముల ఫలవంతముజేయునా? యని చెన్నరాష్ట్రము త దే క దర్శిస్తో

నెల్లూరు నర్సింపురమునుండి. తుదకు ప్రజా ప్రతినిధులు తమ పోదరవర్గమును శాశ్వత చాస్యత్వమున నుంతురో? అటుగాక బానిసత్వమునుండి ప్రజాస్వాతంత్ర్యమును శ్రీంఖలానిబద్ధము గావించి విజయపతాకము నెగుర నైతురో?

* * *

పరస్పర ద్వేషములనూని ప్రజాభిమానము నావహించుదు. మరొకలా గొనబ్రినచో తరతరములవారు మీయరయమితేసి కడలేని దుఃఖమున కుములవలసి యుండును. తాత్కాలిక లాభములకు, మోమోటములకు లొంగి మీ జన్మహక్కులను ధారవోయుట తగనికార్యము. ప్రజాప్రతినిధులతో జమీందారు పక్షమున పోరాడిన రైతుపోదరులయెడ గూడ మాకెట్టి మర్పిరమును లేదు. సముదాయ విజయము నర్థించి మాతోబాటు ప్రజాభిభక్తములను సొరక్షించుటకే మానీరాంజన మొసంగుచున్నారము.

మన్నారపోలూరు దాసీల దురవస్థ.

బిల్లాబోర్డు యెలెక్షన్ జరుగబోవు ముందుగా వెంకటగిరి యెట్టేటు తాలూకా వుద్యోగస్థులు సంస్థానమునకు అనుకూలుడగు సూర్యుడువేట సర్కిలుకు నిర్విప అధ్యక్షి వాకాటిపిచ్చిరెడ్డిగారికి ఓట్లు యిచ్చేవలెనని దేవస్థానం దాసీలకు వ్రతర్వులు చేసివుండెదట. నవ్వుకర చేసినరోజు 42 పలముల తూకముగల ప్రసాదమునకు హక్కుగల యీదాసీలు మారాడలేక, చిత్తము అని బదులుచెప్పెదట. 5-1-33 తేది వ్రదయం మొదలు పోలింగులో యెన్నికలు ప్రారంభమయ్యెను. సంస్థానం తాలూకా తహశీలుదారు, యిన్స్పెక్టరు గుమాస్తాలు, జవానులు, యిల్లలు చొచ్చి ఓట్లను చతుర్విధోపాయములలో సామ,

వాన, లేఖములను మూచువుచాయములనే ప్రయోగించి, సూర్యుడువేట పోలింగు ప్రేషనువద్దకు తీసుకవెళ్ళెదట. అనరువోట్లలో యీదాసీలున్న వెళ్ళెదట. వీరిలో చదువను వ్రాయను తెలిసినవారు నలుగురు మాత్రం బ్యాలెటుచేపరు తీసుకొని మార్కువెట్టినారట. అంతిమాత్రముచేతనే నాకాటి పిచ్చిరెడ్డిగారికి పోటీగనిచ్చిన బద్దెపూడి వెంకట్రామణరెడ్డిగారికి వోటుయిచ్చినారని అనుమానముగలిగినదట. అందుకుతోడుగా యెచ్చటనో ఒకచోట అందరును గుంపుచేరి "యిదియేమిటే! మన ఓటట! యెక్కడనో ప్రప్రకయ్య ఆవల వ్రుడే రెడ్డిగారికి యివ్వవలసివచ్చింది! యేమిఖర్మమే! ప్రజల సాఖ్యముకొరకు పాటుపడు బద్దెపూడి వెంకట్రామణరెడ్డిగారికి అధికార్ల బెదరిపులవల్ల మనఓటు యిచ్చుటకు మనకుస్వతంత్రము లేకపోయెగదా" అని మరెవకరు అనిరట. "సరేమనమేమి చేస్తామే, వుద్యోగస్థులు చెప్పినట్లు వినకపోతే, దేవస్థానంపెడన విగిస్తారు" అనినకతె అన్నదట. ఈవిధముగా వారిలోవారు అనుకొనుచుండగా యెవరోవిని అధికార్లతో చెప్పెదట. యికయేమిచెప్ప వచ్చును.

పిచ్చుకమీద బ్రహ్మాస్త్రము. ప్రతిరోజు రాత్రి 7-8గంటలకు తాలూకాగుమాస్తాలు యిన్స్పెక్టర్లు దేవాలయముకు పోవడం, దాసీలనుతనికీచేయడం యేదోవ కనెపంపెట్టడం, ప్రసాదం విగించడం, మరుదిసం తాలూకా ఆఫీసు వద్దకు పిలిపించడం, ప్లేటుమొట్టు తీసుకోవడం, యీలాటిశ్రీమలు పెట్టుచున్నారట. ఆఫీసులోదాసీల విచారణలోనే, కాలము గడుపుచున్నారని తెలియుచున్నది. పగలుఆఫీసులో ప్లేటుమొట్టు యిచ్చుట, సాయంకాలము దేవస్థానములో లేని పోని క్రొసులకు జవానులు చెప్పలేక ఆవస్థపడు యీదాసీలగొడవ చాలావరకు విస్తరిచినట్లు తెలియుచున్నది. చరిత్రములో మూలుచూపున్నట్టుకీన్ని అధికార్లవ్రత

రైతుపార్టీ తా|| బో|| అధ్యక్షులకు వెంకటగిరిలో టీపార్టీ

జమీందారీరైతుసంఘ పక్షమున గెలుపొందిన వెంకటగిరి, సూర్యుడువేట తాలూకా బోర్డుల అధ్యక్షులగు కటికనేని కళ్యాణరావు, బద్దెపూడి వెంకటనారాయణరెడ్డిగార్లకును, ఉపాధ్యక్షులు కాసరం చెంచురెడ్డి, టి. వెంకటస్వామి రెడ్డిగార్లకును వెంకటగిరి పౌరులు సన్మానము జరుపుటకు ఈనెల 28 తేది వెంకటగిరి బాలికా పాఠశాల ఆవరణమున గొప్పపారసభ గావింపబడినది. ఈసభకు సూర్యుడువేట యూనియన్ బోర్డు అధ్యక్షులగు కాకుసుందరరామిరెడ్డిగారు అధ్యక్షతవహించిరి. కారణాంతములచే శ్రీయ్యత టి. వెంకటస్వామిరెడ్డిగారు సభకురాజాలక పోయినందులకు సభవారు పరితాపమును వెలిబుచ్చిరి. పాకులేగాక చుట్టుప్రక్కలనుండి విశేషరైతుగణము సంతోము యిందుపాల్గొనిరి. యీసభలో నెల్లూరు న్యాయవాదులగు శ్రీముంగమూరు విశ్వనాథరావు, శ్రీయ్యత అన్నదాత ఆదినారాయణయ్య, వెన్నెల కంటి రాఘవయ్యగార్లును, పౌరపక్షమున చి. రామబలైయ్యగారును, కటికనేనివెంకటాచార్యుగారును, నెల్లూరు వెటక రామానాయుడుగారును మాట్లాడిరి. ఆదిమాంధ్ర సంఘాధ్యక్షుడగు కమలిం షణ్ణుగంజారిచే కళ్యాణరావుగారిచే వ్రాయబడినపద్యములు చదువబడెను. తర్వాత శ్రీయ్యత వెంకటనారాయణరెడ్డి, కళ్యాణరావు, పిచ్చిరెడ్డిగారును ప్రచారిత్ర ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. సభావంతరము లల్పాహార విందు గావింపబడెను.

ర్యులకు భయపడినూ హక్కువేటకులయి, వారుచెప్పినట్లు వాకాటిపిచ్చిరెడ్డిగారికి ఓటుయిచ్చిన జ్ఞానాంబయిన్ను, అందరుదాసీల వలెనేతండాలు పడుచున్నదట. ఒక విలేఖ.

ముసలివారు పడుచువారగుటకు అద్దతమైన వీరకస్తూభనరనాయనముగ గుంటలబోధ్యము ఆవును

B. R-5

ఈ కాలమున ప్రతివారిని అధిక సంఖ్యగాదుల చేతను సుఖోగములు తీర్చుచుటచేతను మేనాళ్ళుబాది రైతులు వేటి ప్రీసాభ్యము అనుభవించు బాలకున్నారు. అట్టివారు యీరసాయనము 40 దిండులు సేదించినచో తీర్చించిన సుఖవ్యాధులు, నోవము పోయి మొట్టి బలహీనుల కైనను అపరిమిత వీర్య వృద్ధి కలిగి 50,60 సంవత్సరములు గల వృద్ధులను సహితము వనయవన వంతులుగా చేయును విద్యార్థులైన శరీరమునకు యితర కంటే మంచి వేరేదియు లేవనిమీకు 1,2 పూటలలోనే విశదముగాగలదు. లేనియడల మీసాయుకుల కట్టెపు ముదరా యివ్వబడునని యిందుమాలముగా ఖరారు చేయుచున్నాము. ఏసా ఆలవాటు ఉన్నయెడల యీమందువలన కర్మశాస్త్రము. 40 కోటలకు సరిపోవుచును రూ. 0—0—0 వి. పి. ఖర్చు 0—6—0లు.

డాక్టరు రత్నం బ్రహ్మరూపు, మెడికల్ హాల్, మారుపేరు, (కృష్ణాజిల్లా)

మా మద్రాసు లేఖ.

జమీందారైతుబిల్లు—జమీందార్ల కుట్రలు.

(మావ్రాజ్యక విలేఖరి.)

చెన్నైపురి జనవరి 28.

గత ఒక వారమునుండి మద్రాసు రాజకీయ గంగమును కలవర పడచుచున్న విషయము జమీందారులకు సమస్యయే. కృష్ణా జిల్లాలోని గండును, మధుర మునిసిపాలిటీయందును బొప్పిలి రాజాగారు గావించిన దురంతములను గూర్చి, శ్రీయుతులు, కట్టమంచి కొశండరెడ్డి, కె. ఆర్. వెంకటాచార్యులు గారలు ప్రతిపాదించిన ఆదర్శ మెంటు తీర్మానములు మంత్రివర్గమువారికి మిక్కిలి యలబడి గలిగించినను ప్రభుత్వమువారిచే ప్రవేశపెట్టుబడిన మద్రాసు యెస్టేటుల్యాండుఅక్టు సవరణవల్లము జమీందార్ల అదుపాజ్జలలోనున్న జస్టిసు పక్షమునుట్లూత లాచి వైచినది. ప్రజాప్రతినిధులుగ యెన్నుకొనబడిన వెంకటగిరి కుమారరాజాగారు, బొప్పిలిరాజాగారు వీర్ల అదుపాజ్జలలోనున్న మట్టికొండలు ప్రజా ప్రతినిధులును రయితును రక్షించురా? జమీందారునకు వెనుక రాశముచేయుదురా? యని లోకచుంతయు కళవళవడ సాగినది. కాసనసభ సమావేశమునకు ముందటినాడు జమీందారైతు నాయకులందరికీవోటు సమావేశమై రైతుల కపరార రూపకముగనున్న ప్రభుత్వపు బిల్లు వెనుక్కిర నిశ్చయించి.

రైతు ప్రతినిధుల తీర్మానము, ఆసభలో మునిస్ట్రామినాయకుడు, వెంకటాచలము శ్రేష్టి వంజి వారలు పాల్గొనుట జమీందార్లకు మాడలుగల్గించినది. సోమవారమునాడు కాసనసభా భవనముంతయు రైతులచే కిక్కిరిసి పోయెను. శ్రీయుతులు, వేమనరపు రామదాసుపంతులు, పరుమారు సుందరవరదులు గారలు కాసనసభ్యులను కలిసికొని బిల్లు వెదికించ వలసినదిగ గోగుచుండిరి. దీని సంతయు లాచి వెంకటగిరి కుమారరాజాగారు ఖంగారుపడి బొప్పిలిరాజాగారి వద్దకివెళ్ళి “కొంచుగూలినదని” విన్నవించిరి. పిమ్మట యిరువురును గలసి క్యాంటెలు దొరగారి గుమ్మమునకువెళ్ళి సోమవారమునాటి వరకు బిల్లును వాయిదావేయించవలసినదిగ ప్రార్థించి యందుల కంగీకరింప జేసిరి. అనుకోన్న ప్రకారము బిల్లు వాయిదా వేయబడినది. కాని జమీందార్ల మార్యము ఖంగారు మానలేదు. రైతునాయకులతో రాయబార మారంభించిరి. ప్రభుత్వపు బిల్లు సుపసంహరించుకొనుటకు తాము తోడ్పడుదు మనియు, సామి వెంకటాచలము శ్రేష్టిగారుపపాదించినరైతుబిల్లును తాము ప్రతిపాదించ వుండునట్లు వాగ్దాన మొసంగవలయుననియు, కుమారరాజాగారు చేర మారంభించిరి. కాని రైతునాయకులందు లకంగీకరింపలేదు. జమీందార్లు యిప్పుడు రైతులకు ప్రతిహాలముగ ఓటు తేసినచో కిష్కములో రానున్న కాసనసభా యెన్నికలలో తమపక్షమునకు చెబ్బితగులుననియు, తమ జస్టిసుపక్షములోననే చీలికలు కలుగవచ్చుననియు, నూహించి క్యాంటెలు దొరగారికి మనవి చేసి బిల్లును సోమవారమునూడ వాయిదా వేయి

డె మోక్రాటిక్ నేషనలిస్టుపార్టీ

షై పార్టీపేరుతో మునిస్ట్రామినాయకులు నాయుడు యం. కె. రెడ్డి, సామి వెంకటాచలము శ్రేష్టిగారలు, తదితరనాయకులుచేరి ప్రజాపక్షమును యీరాష్ట్రమున నిలబెట్టుబోవుచున్నారు. నెల్లూరుమండలమున ఈ పార్టీ నెలకొల్పుటకు బహుశా పిబ్బివరి 10 తేదిన నెల్లూరునందు నాయకుల సమావేశము జరుగబోవనున్నది. దీనికి కొందరు మద్రాసునాయకులువత్తురని తెలియుచున్నది. దీనిని యాజిల్లాలోస్థాపించి పూర్తిగా పనిచేయుటకు బుచ్చిరెడ్డిపాళెం వాస్తవ్యులు దొడ్ల ముద్దుకృష్ణారెడ్డిగారు పూనుకొనవలసిన తెలియుచున్నది.

ఉపాసనా ప్రభావము.

మిథివస్త్రాలోని పశ్చిమ దివ్యవృద్ధివలన సరియైన సమాధానములను వ్రాసి వి.పి. పోస్టుద్వారా మితు పంపుదురు. 5 ప్రశ్నలకు రూ. 1-4-0. 12 ప్రశ్నలకు రూ. 2-4-0.

మిగ్గుళాములయొక్కయు, పశుకాలలయొక్కయు, లేక నూతనస్థలముల యొక్కయు ప్లానులను వేసిపంపిన వాటియొక్క బలాబలములును; ఆంధ్ర,వాస్తు, భూగర్భశాస్త్ర జల ప్రయోగ పికాచాది నోవము లున్నచో లేచో పరిశోధించి చూచి యుండినచో వాటికి కాంత్యాది విధులు మొదలగు ప్రతియంశములను విపులముగా మితు తెల్పుదురు. ఇందులకు వి. పి. ఖర్చులతో సహాచార్ల రూ.2-4-0

సవగ్రహనోవములు తొలగుటకును ప్రయోగ లక్షణములు వీడిపోవుటకును భూత ప్రేత పికాచముల బాధలు తొలగుటకును సమస్త వశికరణాదులకును మహామంత్రయంత్రితా యెక్కులుపంపుదురు. ఆడ్రెసు:— “మాంత్రిక చక్రవర్తి”

ప్రొఫెసర్ ఆంజెక, ఎం. ఇ, అక్కరీపు, బెజవాడ.

దుకొనుటకు కంగీకరింపజేసిరి. రాబోవు కార్నిలులో తాము స్వీయలలమును సుస్థాపిత మొనర్చుకొని బిల్లును ప్రవేశపెట్టి రైతులను గంభుగోయుట కిష్కమునుబన్నిరి. ముఖా ముఖిగ విజయవర్తముతో వ్యవహరించు ప్రకృతి జమీందార్లకు లేదు. కాని యీ మాముల వ్యముతేసికొను శక్తి రైతులకు మార్యము గలవని వార నుండుట శ్రేయము.

నెల్లూరు జిల్లా వలెక్షనులు.

(పోలవరపు రామబ్రహ్మంగారు.)

ఈ సంవత్సరము సంక్షయమునకు జమీందారుల వద్ద నుండి వచ్చిన పన్నులను గురించి యింతకు ముందే దౌర్భాగ్యములు పరిణమించినది. రహితుల ఆదాయము, దౌర్భాగ్యము, దుస్సాము, అన్నియు సేవముయినది. నిరుపేదలగు రహితుల హిందీ పద తాదవ మొదలగు జమీందారు ప్రజాప్రతినిధుని గర్వించి నిలవజేసి—నోరువాయిలేని వారు తమ వోట్లను విక్రయించుకొని ఆర్థిక విచారములను జూచుచున్నారా? కుమారరాజు విజయమునకు వారును వారి ఆనుచుండుటలను గర్వించవలసినదేకాని అది కము విశ్వసించబడదు. ఎట్టి యకృత్యములూచి భవనాధ్యక్షులు చేతు లోకలుతోడ్పడ సంకలంబు విజయ మొంది గర్వంపుచున్నారో యెట్లగునును. అది కమును కనుమూయుకాలము. భవమును యానిరుప యుక్తములగు పదవులకయి త్వలప్రాయముగా చెచ్చింప వలెనలయిన వారెందరో అనుదిమును కెచ్చింపుచునే యున్నారు. తనచే పరిపాలకులగు వారలను గర్వంపడి అక్రమములనాచరణముల సంబువారిని తన తాతేదానిగా నియమించుకొని నీతినియును రహితులుగా పరిపాలన చేయువారికి ప్రజాప్రతినిధ్యమా? రుమ్మలము!

వనసు మనము చింతింపబనిలేదు. జమీందారు రహితాంగము దీర్ఘమునుండి జమీందారుల పాదపూజితే మాంద్యమునొందియు నిష్పటికించుక కన్నుల వెనది తన యాధిక్యతను, తన శక్తిని గు తికొందినది.

1930 లో జరిగిన యెన్నికలలో రహితుల శక్తిని జమీందారు గుర్తించలేదు. యిప్పుడన్ననో అటుగాక రహితుల సంఘముల ప్రతిభ ప్రబోధముకలిగినది. యింతటి స్వల్పకాలములో కలిగిన మార్పు యింతోకటి రెండు వర్షములలో సంపూర్ణ పరి వర్తనము కలుగగలదు.

వివాదాత్మకా ముఖమున వసుదినమును జమీందారులకు జమీందారుని చర్యలు తలచినచో గగు ర్పాటు వోదము చున్నది. నిజముగా నెన్నియో ఆకృత్యములు అన్యాయములు జమీందారుల రయితులు అనుభవింపుచున్నారు. వారి మొరాలకించు వారులేదు. భవనంకులగుంచే ప్రభుత్వాధికారులు ను వోక్యము గల్పించుకొని ఆకృత్యములనడచుట కు ముందంజ చేయవలెను.

మాత్రం చట్టము వందయినను కులహామ్యు లింకను వికాస మొందునేమోయని యాశించిన, ప్రభుత్వ మిప్పుడు జమీందారుల యధికమై యున్నది. కానినీల సంభ్రమ, దృఢముగ రయితుల హక్కుల కైపోరాడువారు తప్పుక. వోట్లకై జమీందారులు చేయరానిదేమున్నది. ప్రజాశక్తిని పదతాదవ మొద రింతుటకు భవనాధ్యక్షులు వెలుకంజచేయరు. కాననపభా వభ్యులమును యెన్నికలలో తమకవనముగాన రహితులను కేలుచేయుచుమని శుష్కవాగ్దానము లిస్తును. పదవినిచ్చించిన వోడనే ప్రజలయోశ యయులనే లెక్కింపను. పరిసితులు బండ్రిగావ స్థయందున్నది. శ్రీముఖ స్వామి వెంకటాచలం శ్రెణి గారు నిన్నులంక దేశభక్తుడు, ఉద్యోగములకయి ప్రాగ్భలానువాడుకారు. రహితులకష్టనిష్ఠులము లె రిగనదిట్ట. యేమూరిలకును లొంగిపోవదని ప్రజల విశ్వాసము. వనసు తదితర ప్రజాప్రతినిధులును శ్రీభక్తులమొకరి జమీందారులకు దోసిలాగ్గక సహ య పడిన మారిన చట్టము స్వేగలదు. ప్రభుత్వ ము వారయిననూ ప్రజలదృష్టిపరచి రహితులకు చేయుకొనాసగుట సత్ప్రభుత్వ భర్తమనివిన్నపము.

గత యెల్లెక్కో ఫలితముల గమనించినచో సంకలక విజయము నువచే యనివచ్చును. జమీందారు రహితు సంఘమువారు ద్విగుణీ కృతశక్తితో పరిశ్రమ యొనరించినచో అనతి కాలముననే గమ్య స్థానముచేరగలరు. సక్రమాందోళనము వలన జ మీందారీ రహితు సమస్య అభిలభావక సమస్యగా పరిణమించ వలయును. ప్రభుత్వ దృష్టి నా క్షించ వలెను. రాజకీయములలో మనకెంతమార్చియును ప్రసక్తికలను. సాధ్యముగ నంతవరకు మననాయకు లయినను కాంగ్రెసుపార్టీక సంబంధించి స్వతంత్ర ప్రజాము వారైయున్నచో నుంచిరి.

జమీందారీ రహితులు ప్రాధికారము కొన్ని యిట్లుండులకు లోనైయున్నారు. సర్కారు రహి తులహక్కులను నువకును చాలవ్యత్యాసముకల దు. వారికిగల ప్రాధికారములు మనకు లేవు. నిరం కుశ పరిపాలనమున మనకు మృగ్ను చున్నాము. ప్రాధికారయంత ప్రభుత్వమున వాడున్నాను. ఒక దిగముగా వాచస్వరాజ్యమునకు మనకంటే సమీప మునందున్నారనవచ్చును.—

అధ్యక్షుల ఎన్నికలు.

నూ ఖూ రు వే ట .

బద్దెపూడి వెంకట వారాయల రెడ్డిగారు (బద్దెపూడి రయితుల సంఘ ప్రాధ్యక్షులు) అధ్యక్షులు గను, టి. వెంకటస్వామి రెడ్డిగారు సాధ్యములగు నెన్ని కొనబడిరి.

కో వూ రు .

శేబాల గోపాలరెడ్డిగారు అధ్యక్షులుగను, గొట్టి గుండాల చాలకృష్ణారెడ్డిగారు సాధ్యములగు నెన్ని కొనబడిరి.

పా డి లి .

టి. క. రామస్వామి అయ్యగారు అధ్యక్షులుగను, మాకేనేనివర్సయగారు సాధ్యములగు నెన్ని కొనబడిరి.

క నీ గి రి .

కోటపాటి మాలకొండారెడ్డి గారు అధ్యక్షులు గను చివట శంకరయ్యగారు సాధ్యములగు నెన్ని కొన బడిరి.

వెంకట గి రి .

కట్టికేనేని కర్యాణరావు గారు అధ్యక్షులుగను కాసరంబెండు రెడ్డిగారు సాధ్యములగు నెన్ని కొనబడిరి

కం దు మూ రు .

గావుపా వెంబు యం. ఎ. ఆర్పాయి నాయుడు గారు అధ్యక్షులుగను, పుష్పటూరు కొండపనాయుడు గారు సాధ్యములగు నెన్ని కొనబడిరి.

ద ర్శి .

అయ్య పాలయగారు అధ్యక్షులుగను, డి.వి. రమణారెడ్డిగారు సాధ్యములగు నెన్ని కొనబడిరి.

నెల్లూరు.

నంగల్ల కోడంరామిరెడ్డిగారు అధ్యక్షులుగను, మిరియం శేషిరెడ్డిగారు సాధ్యములగు నెన్ని కొన బడిరి.

(2-వ పేజీ తరువాయి.)

సమగ్రిమగు చట్టము గావలెను

ఈకారణము వలన, ప్రభుత్వము వారును కానన సభవారును, ప్రస్తుత విచట్టమును చర్చింప కైకొనవలసిన జమీందారులతో సంఘములవారు దేలుపుచున్నారు. ఈసమస్యను సంకల్పితముగ పరిష్కరింపవలె ననినచో, చట్టబద్ధము జమీందారు లకును గల సంబంధముల నిర్వచించి స్థిరపాదుల సమగ్రిమగు చట్టమును ప్రవేశ పెట్టవలెను. మర యొక దిగమున వాచస్వ పరిష్కరింపబడికాలము.

నకలుమందులను చూచి మోసపోకుడు.
నలుగురి సోచివలెముఖాగా వ్యభిచారింపరాదు. కేవలము బాధపాపని.

కలనానల మాన్యును, వాయుపోటుల బాధను, చార్మిపు నొప్పల బాధలను, పొట్ట పొగ్గలను, తలకుల క్షయమును, వాపుల బాధలను, దగను క్షయమును, దురదను తొలగించును.

మద్రాసు, ప్రాచీన రాష్ట్రములకు
మొత్తపు ఏజంట్లు,
ష్యాం అండు కంపెనీ,
6, బందరువీధి, మద్రాసు.

అమృతాంజనం డిపో,
మద్రాసు, బొంబాయి,
కలకత్తా.

కృషి వలుడు
అంధ్రదేశ వ్యవసాయకుల సాటికొనుకొని
తిరుత్తణి జిల్లాకు మహాజన సభను
యాజమాన్యమున
1, 15 గేటెట్ కలువను వక్షపత్రిక.
సెం|| చందా 2. రూపాయలు మూత్రము.
పత్రిక కార్యాలయము
నెం 6. లాయర్ చిన్నతెలివి మొదటివీధి,
పాకూర్ పేట, మద్రాసు.

శ్రీశ్రీ
మత, సాంఘిక, ఆర్థిక, రాజకీయ
సాంఘిక విషయముల నిష్పక్ష
సాటిముగ చర్చించు వార పత్రిక.
సంవత్సర చందా రూ 2 1/2 మా
త్రము. వలయువారి కింది చిరునా
మాకు వాసి తెప్పించుకొనుడు.
పేనేజరు శ్రీశ్రీ 323, కైకోడ్డు,
తండియాపేట, మద్రాసు.

గ్రాండ్ నేషనల్ స్వీట్ (లాటరీ)

ఐరిష్ హాస్పిటల్ ట్రస్టు లిమిటెడ్ వారిచే నడుపబడు చున్నది
24 మార్చి 1933 సం|| తేదీని ఐన్ ట్రే (ఇంగ్లాండు)లో పండెము జరుగును
చందా, మామూలు మెయిలు ది 2—2—33 సం|| వరకు టికెట్లు 1-కి రు 7—12—0 లు.

లింకోలన్ షైర్ హ్యాండ్ క్యాప్ స్వీపులాటరీ.

మ్యూచుయల్ క్లబ్బు వారిచే నడుపబడు చున్నది
22 మార్చి 1933 సం|| తేదీని లింకోలన్ (ఇంగ్లాండు)లో పండెము జరుగును.
చందా, మామూలు మెయిలు ది 22—2—33 సం|| వరకు టికెట్లు 1-కి రు 4—12—0 లు.
ఈపై రెండుకట్టల టికెట్లన్ను దీనివలె పాపాపాదులు దొరుకును. గనుక సాముతో ఆర్డరు పంపుకోవచ్చును.

అధికారమును పొందిన వీరెంటు డి. జి. వి. రెడ్డి, రాజమండ్రి (తూర్పు గోదావరిజిల్లా.)